

2^e Burap 2018

Inhoud

1.	Inleiding en samenvatting.....	1
2.	Financiële cijfers en toelichting.....	3
2.1	Totaal cijfermatig overzicht per taakveld en totaal	3
2.2	Algemene financiële ontwikkelingen	10
2.3	Specifieke financiële ontwikkelingen	11
2.4	Specifieke financiële ontwikkelingen (Investeringskredieten)	11
2.5	Actuele stand grondexploitaties.....	15
2.6	Risicoparagraaf	19
3.	Beleidsindicatoren	20

1. Inleiding en samenvatting

Inleiding en samenvatting

Hoe verder we in het jaar komen hoe nauwkeuriger de prognoses worden. De 2^e Burap 2018 geeft een prognose van het verwachte resultaat over 2018. Dit is het tweede bijstellingsmoment. Daarmee hebben we een nieuwe doorkijk naar het verwachte resultaat 2018.

We hebben beoordeeld of de budgetten toereikend zijn om het beleid uit te kunnen voeren. Op basis van de laatste inzichten zijn de budgetten bijgesteld en vinden er mutaties plaats in de reserves en voorzieningen.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moeten begrotingswijzigingen worden afgewikkeld in het lopende boekjaar. Dit door het voorleggen van een wijziging aan de gemeenteraad. Op deze wijze kan de raad optimaal gebruik maken van haar budgetrecht. In de Burap worden de belangrijkste financiële bijstellingen op het bestaande beleid opgenomen.

In de door de raad vastgestelde Financieel verordening staan de rapportagegrenzen die gehanteerd dienen te worden bij de tussentijdse rapportage. Het college verantwoord daardoor afwijkingen die hieraan voldoen, maar ook, indien die er zijn, politiek gevoelige onderwerpen. Dit in het kader van haar actieve informatieplicht. Concreet komt dit er op neer dat afwijkingen vanaf € 10.000 indien deze 10% meer zijn van het geraamde budget én alle afwijkingen > € 25.000 worden gerapporteerd.

Daarnaast wordt de stand van zaken gegeven over een aantal standaard opgenomen onderwerpen. Deze rapportage is gebaseerd op de inzichten per 1 september 2018.

In het laatste deel van 2018 kunnen nog substantiële financiële afwijkingen ontstaan. Omstandigheden die we nu niet voorzien kunnen namelijk nog tot mutaties leiden, denk bijvoorbeeld aan de mogelijke uitkomsten van de septembercirculaire van het gemeentefonds, een dure woningaanpassing bij de Wmo of weerinvloeden die tot materiele schade lijdt. In de slotwijziging, die in december aan uw raad wordt aangeboden, stellen we dan ook nogmaals bij.

Samenvatting

De geamendeerde begroting 2018 sloot met een positief saldo van € 4.000. In de raad van 25 januari zijn een tweetal voorstellen besloten met financiële consequenties. Het voorstel voor de nieuwe uitvoeringsorganisatie voor de promotie van Bergeijk vroeg € 45.000 aan structurele inzet van middelen. Het voorstel voor vervolgonderzoek Kattendans vroeg om een eenmalig budget van € 65.000, te dekken uit de bestemmingsreserve IKC/Kattendans. Daarnaast heeft de raad op 26 april besloten om middelen vrij te maken voor formatie-uitbreiding. De 1^e Burap 2018 leidde tot het neerwaarts bijstellen met € 34.000. Voor verwerking van de 2^e Burap bedraagt het begrotingsaldo daardoor € 141.000 negatief. Nu ligt er een positieve wijziging voor van € 255.000 zodat de prognose voor 2018 uitkomt op € 114.000 positief.

De wijzigingen worden verderop toegelicht in de taakvelden. De belangrijkste posten > € 50.000 betreffen:

Taakveld	Omschrijving	Bedrag (+ = voordeel, -/- = nadeel)
Taakveld 0	Algemene uitkering (incl. bijdrage Rijk vluchtelingen hulp)	267.000
Taakveld 0	Dwanginvordering	73.000
Taakveld 0	Personeelsbudget	-95.000
Taakveld 0	Rentelasten	50.000
Taakveld 0	Verkopen reststroken	63.000
Taakveld 5	Bijdrge Rijk vluchtelingen hulp (gevolg systematiek Algemene uitkering)	-59.000
Taakveld 7	Afvalinzameling	-73.000
Taakveld 8	Leges omgevingsvergunningen	50.000

In de raming is opgenomen dat we € 500.000 dienen te realiseren uit grondtransacties. Die doelstelling hebben we ruimschoots behaald in 2018. Omdat de transacties sneller verlopen dan verwacht is het plafond van de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties eerder al verhoogd naar € 2,50 miljoen. Het saldo van de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties bedroeg op basis van de 1^e Burap € 2,33 miljoen. De mutaties in de 2^e Burap hebben tot gevolg dat het plafond van de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties van € 2,50 miljoen bereikt wordt en dat € 945.000 gestort wordt in de algemene reserve.

Een aantal ontwikkelingen leiden tot bijstellingen in de reserves. Uit anterieure overeenkomsten ontvangen we substantiële bijdragen die gestort moeten worden in de bestemmingsreserve Ruimtelijke ontwikkeling en leefbaarheid (ROL). Uit de grondtransacties zoals hiervoor omschreven dient gestort te worden in de bestemmingsreserve DOB – Gebiedsakkoord N69.

Daarnaast vindt er een verschuiving plaats naar 2019 van een verwachte storting in de grondexploitatie voor het terrein van de voormalige St. Bernardusschool op 't Loo.

De ontwikkeling van de lopende grondexploitaties leiden verder tot bijstellingen in de algemene reserve, de algemene reserve grondexploitaties en de voorziening tekorten grondexploitaties.

Diverse kredieten worden bijgesteld, dit op basis van de laatste inzichten. Een toelichting hierover vindt u in hoofdstuk 2.4.

2. Financiële cijfers en toelichting

2.1 Totaal cijfermatig overzicht per taakveld en totaal

-/- = meer lasten/minder baten, + = minder lasten/meer baten

Taakveld	Programma (bedragen in € 1.000)	Begroot primitief 2018	Begroot na wijziging t/m augustus 2018	Begrotingswijziging 2e Burap 2018	Verwacht resultaat 2018
		a	b	c	b+c
0	Bestuur en ondersteuning	21.184	22.474	1.653	24.127
1	Veiligheid	-1.511	-1.584	0	-1.584
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-2.415	-2.386	-12	-2.398
3	Economie	720	581	3	584
4	Onderwijs	-1.473	-1.466	2	-1.464
5	Sport, cultuur en recreatie	-3.439	-3.620	-47	-3.667
6	Sociaal domein	-12.110	-12.347	-163	-12.510
7	Volksgezondheid en milieu	-399	-508	-98	-606
8	VHROSV	-136	-198	159	-40
	Resultaat voor bestemming	421	945	1.496	2.441
u	Af: storting in reserves	-1.375	-2.315	-1.801	-4.117
i	Bij: onttrekking aan reserves	958	1.229	561	1.790
	Resultaat na bestemming	4	-141	255	114
	Begrotingsaldo	voordeel	nadeel	voordeel	voordeel

Algemene opmerkingen

- De mutaties tussen de kolom 'begroot primitief 2018' en de kolom 'begroot na wijziging 2018' in bovenstaande tabel hebben betrekking op de raadsbesluiten tot en met augustus. Mutaties worden veroorzaakt door een tweetal raadsbesluiten als gevolg van een nieuwe uitvoeringsorganisatie promotie Bergeijk en personele formatie. Daarnaast is dit het gevolg van de budgetoverheveling 2017. En natuurlijk de wijzigingen die voortvloeien uit de 1^e Burap 2018.
- Onderstaande afwijkingen lopen soms over meerdere taakvelden of via mutaties reserves. Voor de leesbaarheid is ervoor gekozen om de toelichting over de afwijkingen op te nemen onder het onderdeel met de grootste financiële consequenties.
- In de afwijking wordt, indien dit van toepassing is, verwezen naar tabellen in paragrafen 2.2. en 2.3.

Taakveld 0: Bestuur en ondersteuning

1. Algemene uitkering (€ 267.000 V)

Met een raadsinformatiebrief is de raad op 13 juni 2018 in kennis gesteld van de uitkomsten van de meicirculaire 2018. De omvang van de algemene uitkering komt met de positieve bijstelling van € 267.000 uit op ca € 22,7 miljoen, ongeveer 50% van onze begroting.

2. Leges algemene dienstverlening – DigiD (€ 16.000 V)

Op basis van de realisatiecijfers 2017 en de gerealiseerde inkomsten in het 1^e halfjaar van 2018 zijn de te verwachten secretarieopbrengsten en opbrengsten voor het verstrekken van DigiD opnieuw geprognosticeerd. Hierbij is tevens rekening gehouden met de vastgestelde leges conform de legesverordening en afdrachten aan het Rijk die we voor verschillende producten moeten betalen. We verwachten een netto-meeropbrengst van ca € 16.000.

3. Dwanginvordering (€ 72.600 V)

Tegen een bedrijf is een dwangsom van € 72.600 verbeurd verklaard die we nu invorderen.

4. Kempencoömissie (€ 25.000 V)

In 2018 is nog onduidelijk hoe de Kempencoömissie of diens opvolger vormgegeven wordt. Voor de ambtelijke ondersteuning is budget vrijgemaakt in de begroting. Voor 2018 laten we dit vrijvallen.

5. Personeelsbudget (€ 95.000 N)

De gemeente heeft voor (ex) bestuurders een APPA-plan afgesloten zodat een kapitaal wordt opgebouwd waaruit na hun pensionering het ouderdomspensioen bekostigd kan worden. Een voormalige bestuurder heeft verzocht om een waardeoverdracht naar zijn nieuwe pensioenfonds. Als gevolg hiervan is er een herberekening gemaakt op basis van de huidige rekenrente waardoor we moeten bijbetalen. We hebben hierop een juridische check uit laten voeren.

6. Afrekeningen over voorgaande jaren (€ 14.000 N, na verrekening reserve € 46.000 V)

Omschrijving	2018
Bedragen x€1000) (+ = voordeel / - = nadeel)	
Afrekening GRSK 2017	14
Afrekening 2016-2017 Zuidzorg	18
Correctie 2016-2017 ivm investeringen IGP N69	22
Afrekening energie aansluiting Hasseltsestraat Luyksgestel 2013-2017	19
Afrekeningen afval 2017	-25
Overige	-1
Afrekening programmakosten jeugdhulp (tlv. BR egalisatie sociaal domein)	-61
Totaal voorgaande jaren voor mutatie reserve	-14
Afrekening programmakosten 2017 jeugdhulp (onttrekking BR egalisatie sociaal domein)	61
Totaal na mutatie reserve	46

7. Rentelasten (€ 50.000 V)

De snellere opbrengsten uit grondtransacties uit kavelruilingen maakt dat we minder financiering hoeven aan te trekken. In de begroting houden we daarnaast rekening met een liquiditeitsbehoefte die onder andere gebaseerd is op het investeringsprogramma. Grote investeringen zoals de aanleg van de Diepenveldeweg (Middenweg) en de fietspaden Riethoven/Westerhoven en Broekhovenseweg, worden in 2018 nog niet uitgevoerd. Deze ontwikkelingen leiden tot een voordeel van € 50.000.

8. Beheer privaatrechtelijk grondbezit (€ 40.000 N)

Om de opbrengst van € 500.000 uit grondtransacties te realiseren dient jaarlijks ongeveer 7 ha grond van de gemeente naar een nieuwe eigenaar over te gaan. Hierdoor dalen de jaarlijkse pachtinkomsten. Dit wordt overigens ongeveer gecompenseerd door een jaarlijkse verhoging met € 25 voor geliberaliseerde 1 jaarlijkse pachtgronden. In de begroting houden we hier rekening mee.

Doordat de grondtransacties uit kavelruilingen sneller verlopen dan verwacht is er minder grond beschikbaar voor pacht. Hierdoor zijn de opbrengsten uit vooral de 1 jarige geliberaliseerde lager dan geraamd. Gedurende 2017 is netto ca 20 ha aan grond van eigenaar gewisseld. In de 1^e helft van 2018 bedroeg dat ongeveer 30 ha. Hiermee is een groot deel van de ruilingen ten behoeve van de aanleg van de N69 en de Diepveldeweg gerealiseerd. Hierdoor dalen de structurele inkomsten uit pacht ook sneller dan voorzien. Dit zal zich overigens de komende jaren naar verwachting stabiliseren omdat de kavelruilingen dan minder in omvang zullen zijn. Voor 2018 betekent dit een nadeel van ca € 40.000. Dit is structureel verwerkt in de begroting 2019.

9. Reststroken (€ 62.500 V)

Er hebben enkele grote verkopen van reststroken plaatsgevonden (o.a. op het bedrijventerrein). Hierdoor vallen de opbrengsten hoger uit dan geraamd.

10. Overige (administratieve) wijzigingen (€ 14.000 V)

Een aantal budgetten is in verband met indexeringen bijgesteld ten laste van de stelpost prijsstijging. Wij gaan in de begroting uit van 1% stijging van de onderhoudsbudgetten in het kader van BORA. Voor met name het onderhoud van wegen en gebouwen zijn de indexeringen in 2018 hoger. Hiervoor is de storting in de diverse onderhoudsvoorzieningen structureel aangepast, ten laste van de stelpost prijsstijging. Dit naast een aantal kleinere posten in de exploitatie.

Een aantal budgetten is bijgesteld op basis van actuele inzichten. Zo is de opbrengst uit huren woonwagens hoger, zijn de vergoedingen voor gymnastiekonderwijs lager, subsidies bijgesteld op basis van afgegeven beschikkingen, vallen de kosten voor het aanvragen voor de beheersubsidie bos- en natuurterreinen hoger uit en is het btw-effect van de GRSK voordeliger. Per saldo een voordeel.

11. Stelpost prijsstijging (€ 32.000 V)

Nadat de stelpost prijsstijging is aangewend voor bijstellingen van budgetten als gevolg van indexeringen resteert een budget dat vrij kan vallen in de exploitatie 2018. We verwachten namelijk dat er verder geen mutaties meer komen die ten laste van deze stelpost gebracht kunnen worden.

12. Onvoorzien

In de begroting is een post "onvoorzien" opgenomen van € 25.000 waarop het college een beroep kan doen bij onvoorzien omstandigheden. Het college heeft besloten om in 2018 een bedrag van maximaal € 17.500 ten laste te brengen van de post "onvoorzien" voor het laten uitvoeren van een taxatie en marktverkenning t.a.v. De Zwarte Bergen.

Taakveld 1: Veiligheid

Niet van toepassing.

Taakveld 2: Verkeer en vervoer

---

13. Leges algemene dienstverlening; kabels en leidingen (€ 12.500 V)

Op basis van ervaringscijfers van de laatste jaren wordt er m.b.t. de legesinkomsten kabels en leidingen een structureel voordeel op de legesinkomsten geprognoseerd van € 12.500.

Taakveld 3: Economie

Niet van toepassing.

Taakveld 4: Onderwijs

---

14. Leerlingenvervoer (€ 320.000 N, na doorbelasting nihil)

In de jaarrekening 2017 is al gemeld dat voor het schooljaar 2017/2018 de gemeente Bergeijk de financiële afwikkeling van de facturen richting de vervoerder verzorgt. Dit betekent dat de gemeente de factuur betaald aan de vervoerder en het aandeel van de andere kempengemeenten op hun verhaald.

Per saldo betalen we enkel het Bergeijkse aandeel. Financieel moeten de uitgaven en inkomsten daarom met eenzelfde bedrag worden verhoogd.

Taakveld 5: Sport, cultuur en recreatie

15. Maatregelen in verband met droogte visvijvers (€ 10.000 N)

Het waterpeil in met name de Bergeijkse visvijvers was zorgelijk. De 3 vijvers zijn volledig afhankelijk van wateraanvoer vanuit de Beekloop via stuw 't Schut. De aanvoer werd in juni stopgezet. Om vissterfte en sterfte van overige waterafhankelijke fauna te voorkomen werd water uit een put ingelaten.

16. Groenbeheer (€ 20.000 N)

Door watergift is ernstige uitval in jonge beplantingen voorkomen. Gezien de beschikbare capaciteit zijn keuzes gemaakt. Naast de inzet van onze Buitendienst werden aannemers ingezet. De kosten van huur waterton en extra watergiften door aannemers bedragen € 20.000.

De langdurige droogte heeft negatieve gevolgen voor ons groenareaal in plantsoenen, houtsingels, bermen en bossen. Verzwakte bomen, heesters en gazons waarvan nu niet duidelijk is of herstel in 2018 of 2019 plaatsvindt. De gevolgen zullen we melden in de 2^e Burap van 2019.

Taakveld 6: Sociaal domein

17. Programmakosten CJG+ (€ 43.000 N)

A. Programmakosten CJG+	Bedrag
Bedragen x € 1.000 (+ = voordeel / -/- = nadeel)	
Zorg in Natura	-43
Totaal A	-43
B. CJG+ dekking	
-	0
Totaal B	0
Totaal programmakosten (A+B)	-43

- De toename wordt veroorzaakt door het aantal beschikkingen zonder verblijf, bij de beschikkingen met verblijf was juist een kleine daling te zien.

18. Programmakosten ISD (€ 47.000 N)

A. Programmakosten ISD	Bedrag
Bedragen x €1000 (+ = voordeel / -/- = nadeel)	
BUIG (afname cliënten)	23
Participatie	-38
Wmo	-100
Totaal A	-115
B. ISD Dekking	
BUIG inkomsten rijk (aanvullende bijdrage obv vangnetregeling)	9
Wmo eigen bijdrage	25
Verrekening stelpost loon-prijsonwikkeling	35
Totaal B	69
Totaal programmakosten (A+B)	-47

- In Bergeijk is er een beperkte afname van het aantal BUIG-klanten. Dit vertaalt zich in een lagere prognose van de lasten.
- In de meicirculaire 2018 is de prijsontwikkeling ten behoeve van de WSW opgenomen, dit voor ca. € 38.000. Deze wordt één-op-één uitgekeerd aan de WVK. Hierover is de raad met een raadsinformatiebrief geïnformeerd op 13 juni 2018.

- De Wmo uitgaven stijging vooral door enkele duurdere woonvoorzieningen en door cao-ontwikkelingen voor de huishoudelijke hulpen. Gemeenten betalen hierdoor een hoger tarief. Deze hogere lasten als gevolg van de cao dekken wij uit de stelpost loon-prijzontwikkeling.
- Wij ontvangen een BUIG-budget van het Rijk. Hierop heeft een beperkte bijstelling plaatsgevonden. Dit komt vanwege aansluiting bij de door het rijk gehanteerde en beschikbaar gestelde berekeningssystematiek.
- Op basis van een impactanalyse van het CAK is een berekening gemaakt over de verwachte eigen bijdrage in 2018. Wij stellen onze inkomsten daarop bij.

19. Bonusbudget WVK (€ 22.500 V)

De gemeenten hebben in het verleden een zogenaamd `Bonusbudget` opgebouwd bij de WVK om kosten op het gebied van WSW te kunnen dekken. Dit bonusbudget is aflopend en de WVK gaat het restant in 2018 volledig uitkeren. In onze ramingen hadden we rekening gehouden met de inzet van een deel van deze middelen, ook in 2019 hielden we daar al rekening mee. In financiële zin ontvangen we in 2018 ca € 22.500 meer dan we hadden geraamd. In 2019 vervalt de geraamde opbrengst. Hiermee is het bonusbudget volledig benut.

20. Vluchtelingen hulp (€ 59.000 N, na verwerking in de Algemene Uitkering nihil)

De geldstroom voor maatschappelijke begeleiding van gehuisveste vergunninghouders loopt voortaan via de algemene uitkering. Voorheen kwam het geld rechtstreeks van het COA. Administratief vervallen de inkomsten daardoor binnen het programma Sociaal domein.

Taakveld 7: Volksgezondheid en milieu

21. Afvalinzameling (€ 73.000 N)

De bijdrage die we ontvangen uit het landelijke afvalfonds voor het inzamelen van materialen zullen in 2018 lager zijn dan waarop we hadden gerekend. Dit is uiteraard afhankelijk van de aangeboden hoeveelheid materialen. Op basis van de realiseerde hoeveelheden in 2017 dienen we in 2018 rekening te houden met een nadeel van ca € 43.000.

De prijs voor ingezameld papier en karton is ingezakt doordat China en India alleen een betere kwaliteit papier wil afnemen. De eisen die gesteld worden door die landen zijn strenger dan de Europese normen. Hierdoor is er een overschot aan kwalitatief minder papier wat de prijs drukt. Dit met als gevolg een opbrengstdaling van ruim € 30.000 in de gemeente Bergeijk.

22. Bestrijding eikenprocessierups (€ 30.000 N)

De weersomstandigheden waren zeer gunstig voor de ontwikkeling van de processierups. De preventieve spuitactie met een bacteriepreparaat in mei heeft wel effect gehad op plekken waar gespoten is. Preventief spuiten is niet overal mogelijk of toegestaan. Er zijn veel meer rupsen tot ontwikkeling gekomen dan verwacht en dat heeft geleid tot een relatief groot aantal klachten en meldingen. Bestrijding was nodig vanuit belang volksgezondheid, leefbaarheid en toerisme. Ook draagt bestrijding bij aan de vermindering van de populatie.

Een andere mechanische werkwijze werd toegepast, namelijk zuigen in plaats van branden, gezien de risico's op brand. Een andere werkwijze en langdurige inzet hebben geleid tot meer kosten dan begroot. De extra uitgaven aan de bestrijding bedragen naar verwachting € 30.000.

Taakveld 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

23. Leges omgevingsvergunningen (€ 50.000 V)

In de eerste helft van 2018 zijn er meer aanvragen omgevingsvergunningen ingediend en verleend dan verwacht. Dit komt doordat de economie nog verder is aangetrokken. Vooral het aantal vergunningen voor wat betreft de particulieren woningbouw en verbouw is toegenomen. Door de toename in het aantal vergunningen verwachten we een voordeel op de legesopbrengst 2018 van € 50.000.

Mutaties reserves

Taakveld 0: Bestuur en ondersteuning

- Algemene reserve Behoedzaamheid grondtransacties

Jaarlijks begroot de gemeente een opbrengst van € 0,5 miljoen uit grondtransacties. Deze worden vooral gerealiseerd door kavelruilingen, onder andere voor de N69 en daarbij behorende gebiedsimpulsen. In de afgelopen maanden zijn een aantal transacties overeengekomen en notarieel overgedragen. In 2018 hebben de transacties per saldo een omvang van € 2,62 miljoen. Hiervan dient € 140.000 in de bestemmingsreserve DOB-Gebiedsakkoord N69 gestort te worden. In de 1^e Burap 2018 is hierin al voorzien voor € 73.000, we vullen dit aan met € 67.000.

Bij de behandeling van de jaarrekening 2017 is besloten om het plafond van de algemene reserve Behoedzaamheid grondtransacties te verhogen van € 1,50 miljoen naar € 2,50 miljoen. In de 1^e Burap 2018 is al gemeld dat de algemene reserve gevoed is tot € 2,33 miljoen. Deze wordt nu aangevuld met € 169.000 tot het maximum van € 2,50 miljoen.

Zoals in het beleid betreffende de reserves en voorzieningen is vastgelegd storten we een overschot boven het plafond van de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties in de algemene reserve. Op basis van de huidige inzichten bedraagt deze € 945.000.

Bedragen x € 1.000	Begroot 2018	Begroot 2018 na wijziging 1e Burap 2018	Begroot 2018 na wijziging 2e Burap 2018	Mutatie 2e Burap 2018
Netto opbrengst grondtransacties	500	1.440	2.621	1.181
Storting in reserve DOB	0	-73	-140	-67
Totaal exploitatie voor storting in AR behoedzaamheid grondtransacties	500	1.367	2.481	1.114
Mutatie AR behoedzaamheid grondtransacties	0	-867	-1.036	-169
Mutatie AR	0	0	-945	-945
Gerealiseerde inkomsten tbv exploitatie	500	500	500	0

- Dekkingsreserve strategische aankopen Hof Noord

De raad heeft op 30 mei 2018 besloten om € 500.000 beschikbaar te stellen voor het doen van strategische aankopen in het kader van de realisatie Hof Noord en dit bedrag te dekken uit de algemene reserve. Voor een juiste administratieve verwerking wordt dit bedrag vanuit de algemene reserve gestort in te vormen dekkingsreserve strategische aankopen Hof Noord.

Taakveld 8: VHROSV

- Bestemmingsreserve ROL – anterieure overeenkomsten

In 2009 is een anterieure overeenkomst gesloten met een ondernemer nabij de Leemskuilen. Onderdeel daarvan was dat op het moment van daadwerkelijke ontwikkeling van het gebied er een bijdrage ROL betaald zou worden. Deze bijdrage moet gestort worden in de bestemmingsreserve ROL. Een deel van het gebied is in 2018 in ontwikkeling genomen waardoor € 288.000 van de bijdrage geëffectueerd wordt. Voor het resterende deel zal op termijn nog een bijdrage ontvangen worden van ca € 250.000, dit indien woningbouw daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden. Wij nemen dit in de jaarrekening 2019 op onder de niet uit de balans blijvende rechten en plichten.

Daarnaast worden uit overige anterieure overeenkomsten bijdrage ontvangen die in de bestemmingsreserve ROL gestort dienen te worden. In 2018 is dit € 12.000.

- Algemene reserve grondexploitaties - Locatie voormalige St. Bernardusschool

In de begroting was rekening gehouden met ontwikkeling van de locatie van de voormalige St. Bernardusschool. Doordat er een vleermuis gespot is, is de sloop uitgesteld en kan ontwikkeling niet eerder dan in 2019 plaatsvinden. De ramingen 2018 komen daardoor te vervallen en verschuiven naar 2019. Het berekende positieve resultaat van € 180.000 wordt in 2018 dan ook niet gestort.

- Actualisatie grondexploitaties

Op basis van het grondbeleid is jaarlijks € 100.000 beschikbaar voor voorbereidingskosten van mogelijk toekomstige projecten. Deze kosten dekken we uit de algemene reserve risico's grondexploitaties. De actualisatie van de grondexploitaties leidt tot bijstelling van de voorziening tekorten grondexploitaties. De voorziening wordt verlaagd met ca € 475.000 van € 5,31 tot € 4,84 miljoen. De algemene reserve risico's grondexploitaties wordt hiermee verhoogd.

In 2018 verwachten we het plan Leemskuilen financieel af te ronden. Het resterende positieve resultaat van € 100.000 wordt verwerkt in de algemene reserve risico's grondexploitaties en de bestemmingsreserve ROL. Op basis van bestaand beleid wordt bij de afwikkeling van het plan een bedrag per verkochte m² in de BR ROL gestort. Er dient nog ca. € 248.000 gestort te worden. Aan de algemene reserve risico's grondexploitaties wordt € 148.000 onttrokken.

Bij elke actualisatie maken we daarnaast een gevoeligheidsanalyse. Wat doet een exploitatie wanneer zaken tegenvallen? Op grond van die analyse is een reserve nodig van ca. € 1,91 miljoen. Conform de reguliere methode storten we € 200.000 vanuit de algemene reserve in de algemene reserve risico's grondexploitaties.

Schematisch leidt dit tot de volgende mutaties binnen de reserves en voorzieningen van de grondexploitatie.

Bedragen x€ 1.000) (+ = voordeel / -/- = nadeel)	AR risico's grondexploitaties	Voorziening tekorten grondexploitaties
Beginstand	1.489	5.312
Claim obv regulier beleid	-100	0
Mutatie voorziening	475	-475
Afsluiten grexen	-148	0
Bijramen tlv algemene reserve	199	0
Totaal	1.914	4.838

Vanaf 2017 is de zogenaamde "percentage of completion" (POC) methode van toepassing. Dit betekent dat jaarlijks bezien moet worden of er tussentijds winst moet worden genomen. Op basis van de actualisatie van de calculaties zal bij de jaarrekening 2018 mogelijk een tussentijdse winstgenomen moeten gaan worden van ca € 1,25 miljoen. Dit is uiteraard afhankelijk van de werkelijke uitgaven en opbrengsten in 2018.

Een gevolg van de POC methode is dat bij plannen waar een bijdrage aan de bestemmingsreserve ROL is voorzien er ook tussentijds een mutatie moet worden doorgevoerd in de bestemmingsreserve. Tot op heden hebben we de afdracht aan de bestemmingsreserve ROL altijd bij het afsluiten van een plan gestort. Door de systeemwijziging als gevolg van de POC methode zullen we jaarlijks een deel van de tussentijdse winst in de bestemmingsreserve ROL moeten verwerken. Dit op basis van de gerealiseerde verkopen in dat jaar. Dit zal in 2018 naar verwachting een omvang hebben van ca € 0,3 miljoen. Voor 2018 zal tevens een correctie als gevolg van de verkopen in voorgaande jaren moeten worden doorgevoerd van ca € 0,35 miljoen. Van de tussentijdse winst zal daarmee naar verwachting ca € 0,65 miljoen naar de bestemmingsreserve ROL vloeien. De realisatiecijfers verwerken we in de jaarrekening 2018.

2.2 Algemene financiële ontwikkelingen

-/- = meer lasten/minder baten, + = minder lasten/meer baten

ID	Omschrijving	Specificatie	Taakveld	U/I	Begroting 2018	Werkelijk t/m augustus 2018	Prognose 2018	Mutatie 2e Burap 2018
1A	Leges	Secretarieleges, bouwleges	Div	I	1.377.799	956.686	1.440.287	62.488
1B	Anterieure overeenkomsten		8	I	50.000	30.370	50.000	0
2	Algemene uitkering	Circulaires	0	I	22.452.038	22.719.237	22.719.236	267.198
3	Belastingen	OZB	0	I	3.529.830	3.524.025	3.529.830	0
4A	Belastingen	Toeristenbelasting	0	I	916.971	913.256	916.971	0
4B	Belastingen	Forensenbelasting	0	I	5.800	5.666	5.800	0
4C	Belastingen	Reclamebelasting	0	I	30.650	27.984	30.650	0
5A	Afval	Afvalstoffenheffing	7	I	1.285.131	418.389	1.285.131	0
5B	Afval	Afvalkosten	7	U	-932.434	-469.595	-1.005.245	-72.811
6	Riool	Rioolheffing	7	I	1.727.500	560.825	1.727.500	0
7	Kapitaallasten	Rente grex	Div	U	-217.556	-145.255	-217.556	0
8	Kapitaallasten	Rente overig	Div	U	-1.021.859	-568.538	-1.021.859	0
9	Kapitaallasten	Afschrijvingen	Div	U	-1.589.398	-880.622	-1.589.398	0
10	Sociale uitkeringen	Rijk, Provincie, overig	6	I	2.084.852	2.051.901	2.057.959	-26.893
11	Onvoorziene uitgaven		0	U	-25.000	0	-7.500	17.500

Toelichting:

De algemene uitkering is voor het volledige jaar opgevoerd.

De aanslagen OZB (3), Forensenbelasting (4B) en reclamebelasting (4C) worden voor het gehele jaar in het 1^e kwartaal opgelegd. Mutaties zijn daarbij nog mogelijk als gevolg van bezwaren.

De aanslagen toeristenbelasting (4A) worden in oktober opgelegd.

De aanslagen afvalstoffenheffing (5A) en rioolheffing (6) over de eerste 4 maanden 2018 zijn in mei 2018 opgelegd. De aanslagen over de periode mei-augustus wordt in september opgelegd.

Bij de afschrijvingen

2.3 Specifieke financiële ontwikkelingen

-/- = meer lasten/minder baten, + = minder lasten/meer baten

Nr	Omschrijving	Spec.	Taak- veld	U/I	Begroting 2018	Werkelijk t/m augustus 2018	Mutatie 2e Burap 2018	Prognose 2018
1	Uitvoeringsprogramma visie VTE	NB07	0	U	-69.525	0	0	-69.525
2	Kempische Industrie Agenda	NB05	0	U	-15.000	-785	0	-15.000
3	Vorbereiding invoering Omgevingswet	NB17	0	U	-25.000	0	0	-25.000
4	Opstellen omgevingsvisie	NB18	2	U	-50.000	0	0	-50.000
5	Plattelandsontwikkeling	NB19	2	U	-118.800	-1.754	0	-118.800
6	Plattelandsontwikkeling dekking reserve DOB	NB19	2	I	118.800	0	0	118.800
7	Subsidie duurzame energie voor particulieren	BB30	2	U	-150.000	-88.305	0	-150.000
8	Storting bestemmingsreserve impuls duurzaamheid	NB39	2	U	-75.000	-75.000	0	-75.000
9	Storting dekkingsreserve fietsambitie	NB40	3	U	-200.000	-200.000	0	-200.000
10	Onderzoek DNA profiel per kern	NB42	3	U	-30.000	-6.252	0	-30.000
11	Uitvoeringsbudget DNA profiel per kern	NB43	3	U	-50.000	0	0	-50.000

Voor een aantal onderwerpen zijn incidenteel middelen opgenomen in de begroting. Deze budgetten zullen nogmaals tegen het licht worden gehouden bij het opstellen van de slotwijziging die in december 2018 in de raad wordt behandeld. Mogelijk dat enkele budgetten dan alsnog overgeheveld dienen te worden naar 2019.

7. Voortgang Subsidieregeling duurzame energie voor particulieren 2018

De subsidieregeling van Bergeijk om particuliere woningeigenaren te stimuleren duurzame maatregelen te nemen voor het energiezuiniger maken van hun woning is een groot succes. Vooral het aanbrenge van zonnepanelen op de woning is aantrekkelijk door de subsidieregeling van Bergeijk.

In september 2018 is inmiddels voor € 150.000 aan beschikkingen verstrekt. En er blijven nog steeds aanvragen binnenkomen. De toekenning van de subsidie gaat gewoon door, aangezien we de gemotiveerde inwoners met goede duurzaamheid plannen willen blijven ondersteunen.

Hierdoor zal er in 2018 meer subsidie worden uitgegeven dan het reeds in de begroting geraamde bedrag van € 150.000. In de jaarrekening 2018 zullen wij de afwijking verantwoorden.

2.4 Specifieke financiële ontwikkelingen (Investeringskredieten)

Omschrijving	I Som van Bedrag begroot	I Som van Bedrag werkelijk	I Prognose Inkomsten	I Mutatie 2e Burap 2018 (+ = N)	U Som van Bedrag begroot	U Som van Bedrag werkelijk	U Prognose uitgaven	U Mutatie 2e Burap 2018 (+ = N)	Opmerking
Bedragen x € 1.000									
Bedrijfswagen buitendienst (1)	0	0	0	0	50	50	50	0	Afsluiten 2e burap
Bedrijfswagen buitendienst (2)	0	-8	-8	-8	50	60	60	10	Afsluiten 2e burap
Digitaliseren bestuurlijke besluitvorming	0	0	0	0	35	0	35	0	
Vervanging presentatiemiddelen	0	0	0	0	8	3	8	0	Afsluiten 2e burap
Vervanging vervoersmiddelen BOA	0	0	0	0	35	35	35	0	Afsluiten 2e burap
Strategische aankopen Hof Noord	0	0	0	0	500	361	500	0	
Taakveld 0 Bestuur en ondersteuning	0	-8	-8	-8	678	509	688	10	
Aanleggen voetpad Hasselsestraat	0	0	0	0	1	1	1	0	Afgesloten 1e burap
Brug Looerheideweg	0	0	0	0	239	256	239	0	
Fietsambitie herinrichting Riethovensedijk	0	0	0	0	350	23	350	0	
Fietsambitie Ploegpad	-68	-68	-68	0	325	7	325	0	Bijstelling 1e burap
Fietspaden Hoek - Lijnt	0	0	0	0	109	105	109	0	Bijstelling 1e burap
Fietsstroken B. Rythoviusdreef en toebehoren	-129	-129	-129	0	350	0	350	0	Bijstelling 1e burap
Grasbetonstenen 4 Dijken	0	0	0	0	41	0	41	0	
Herinrichten 't Hof fase 4 voorbereiding	0	0	0	0	165	0	165	0	
Herinrichting de Kept	0	0	0	0	314	18	314	0	
Herinrichting kruising Neerrijt, Hoge Rijt, Rijt	0	0	0	0	40	0	0	-40	Afsluiten 2e burap
Inrichten uniforme schoolomgeving	0	0	0	0	112	0	112	0	
Omvorming OV naar LED-Verlichting 2018	0	0	0	0	200	5	200	0	
Openbare ruimte Terlostraat (De Waterloop)	0	-44	-44	-44	72	71	72	0	Bijstellen 2e burap
Realisatie Diepveldenweg (Middenweg) Bergeijk -	-3.170	0	-3.170	0	6.014	78	6.014	0	
Realisatie Diepveldenweg (Middenweg) Bergeijk -	-1.231	-795	-1.231	0	1.229	303	1.229	0	
Uitbreiden parkeercapaciteit sportpark Bergerheide	0	0	0	0	30	0	30	0	
Uitvoeren Nul-plusmaatregelen N69	-394	0	-394	0	515	0	515	0	
Uitvoering Centrumplan Riethoven fase 2+3	0	0	0	0	244	160	244	0	Bijstelling 1e burap
Uitvoering Centrumplan 't Hof	1	0	1	0	35	9	35	0	
Uitvoering gebiedsimpuls N69	-63	0	-63	0	36	-90	-90	-126	Herschikt IGP N69
Uitvoering nulplusmaatregelen N69 Westerhoven	0	-10	-10	-10	1	4	4	3	Def afsluiten
Voorbereiden fietspad Bisschop Rythoviusdreef	0	0	0	0	84	43	84	0	
Voorbereiden Diepveldenweg (voorheen Middenweg)	0	0	0	0	100	0	100	0	
IGP N69 3.3 Fietspad Broekhovensweg 2017	-330	0	-368	-38	735	15	735	0	Herschikt IGP N69
IGP N69 6.3 Fietspad Westerhoven / Riethoven 2018	-240	0	-278	-38	555	4	555	0	Herschikt IGP N69
IGP N69 3.14 Bosverjonging Einderheide	0	0	-7	-7	0	6	14	14	Herschikt IGP N69
FOCUS: Herinrichting Hoeverstraat en Zandstraat	0	0	0	0	0	6	0	0	
IGP N69 4.11 Laanbeplanting Heijestr. Loveren 2018	0	0	-42	-42	0	84	84	84	Herschikt IGP N69
IGP N69 3.12 Laanbeplanting incl. OV 2018	0	0	-7	-7	0	13	13	13	Herschikt IGP N69
IGP N69 3.1 Droge EVZ aanleggen	0	0	-32	-32	0	0	64	64	Herschikt IGP N69
Taakveld 2 Verkeer en vervoer	-5.624	-1.046	-5.841	-217	11.897	1.121	11.909	12	
Nieuwbouwschool (De Waterloop)	0	0	0	0	0	0	0	0	Afgesloten 1e burap
Zonnepanelen gymzaal De Zonnestein	0	0	0	0	20	17	17	-3	Afsluiten 2e burap
Taakveld 4 Onderwijs	0	0	0	0	20	17	17	-3	
Herinrichting park de Ploeg	0	0	0	0	54	0	54	0	
Renovatie Brouwersbos centrum Bergeijk	0	0	0	0	25	5	25	0	
Uitbreiden berging sporthal De Koolakkers	0	0	0	0	40	39	39	-1	Afsluiten 2e burap
Uitdiepen visvijvers uitvoeringskrediet	0	0	0	0	0	0	0	0	Vervallen 1e burap
Vervanging verlichting sportaccommodaties	0	0	0	0	70	7	70	0	
Taakveld 5 Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0	189	51	188	-1	
Groot onderhoud vrij verval Weebosch/Luyksgestel	0	0	0	0	123	92	92	-31	Afsluiten 2e burap
Waterslim inrichten Den Belleman Bergeijk Vgrp 2016	0	0	0	0	0	0	0	0	Afgesloten 1e burap
Maatregel wateroverlast Eijkereind Bergeijk Vgrp 2016	0	0	0	0	392	11	11	-381	Afsluiten 2e burap
Stimulering lokale hemelwaterverwerking Boscheind Vgrp 2016	0	0	0	0	0	0	0	0	Afgesloten 1e burap
Rioolvervangings/verbetering Vgrp 2017	0	0	0	0	91	2	70	-20	Bijstellen 2e burap
Rioolgemeaal electromechanisch EM Vgrp 2017	0	0	0	0	0	0	0	0	Afgesloten 1e burap
Drukriolering bouwkundig Vgrp 2017	0	0	0	0	0	0	0	0	Afgesloten 1e burap
Drukriolering electromechanisch Vgrp 2017	0	0	0	0	0	0	0	0	Afgesloten 1e burap
Randvoorzieningen electromechanisch Vgrp 2017	0	0	0	0	0	0	0	0	Afgesloten 1e burap
Rioolmaatregelen perceel Koningsvogel Vgrp 2017	0	0	0	0	45	4	45	0	
Rioolvervangings Fazantlaan 2017	0	0	0	0	87	107	107	20	Afsluiten 2e burap
Drukriolering Bouwkundig VGRP 2018	0	0	0	0	18	6	18	0	
Drukriolering Electromechanisch EM Vgrp 2018	0	0	0	0	87	1	87	0	
Herinrichten de Kept riolering Vgrp 2018	0	0	0	0	175	0	175	0	
Randvoorziening Electromechanisch EM Vgrp 2018	0	0	0	0	28	0	28	0	
Rioolgemeaal Electromechanisch EM Vgrp 2018	0	0	0	0	50	7	50	0	
Rioolvervangings / verbetering vGRP 2018	0	0	0	0	65	16	65	0	
Fietsambitie Herinrichting Riethovensedijk riool	0	0	0	0	300	0	300	0	
Verduurzamen gemeentelijke gebouwen 2018	0	0	0	0	270	78	270	0	Bijgesteld 1e burap
Taakveld 7: Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	1.731	324	1.317	-412	
Totaal	-5.624	-1.054	-5.849	-224	14.515	2.021	14.119	-395	

Bij te stellen kredieten

Uitvoeren gebiedsimpuls N69

Het oorspronkelijke krediet dat ter voorbereiding van het uitvoeren van de gebiedsimpuls N69 in de begroting 2016 was opgenomen bedroeg € 126.000. Dit ter voorbereiding van de fietspaden Broekhovenseweg en Westerhoven-Riethoven, samen € 100.000 en € 26.000 voor een (fiets-)ontsluiting bij de Kempervennen.

Deze investeringen zijn ook opgenomen in de begroting 2017 en het daarbij behorende investeringsplan voor het uitvoeren van het Integraal gebiedsplan N69. In feite is dit dubbel opgenomen. Dit geldt ook voor de 50% bijdrage van de gebiedsimpuls.

De reeds opgenomen kosten brengen we onder bij de investeringen Uitvoeren integraal gebiedsplan N69 die in de begroting 2017 en verder zijn opgenomen. Het krediet kan daarna worden afgesloten.

Uitvoeren integraal gebiedsplan N69

De uitvoeringsmaatregelen zijn inmiddels voor een belangrijk deel meer in jaarplanningen verwerkt. Hierdoor wordt duidelijk dat een aantal investeringen reeds in 2018 (deels) uitgevoerd gaan worden. Ook zijn er in 2017 reeds werkzaamheden gecombineerd met de uitvoering van de nulplusmaatregelen in Westerhoven. Deze kosten zijn voor een belangrijk deel voorlopig verwerkt op het krediet Uitvoeren gebiedsimpuls N69 zoals hiervoor omschreven. Dit corrigeren we.

Concreet betekent dit dat voor 2018 een viertal deelkredieten opgenomen dienen te worden:

- IGP N69 4.11 Aanplant laanbeplanting Weerderdijk - M. Smetsstraat - Heijerstraat - Loveren - Eeuwseledijk voor € 83.560, bijdrage gebiedsimpuls 50%. Deel is reeds in 2017 uitgevoerd. raming 2019 en verder wordt met een zelfde bedrag verlaagd.
- IGP N69 3.12 Laanbeplanting aanleggen Molenstraat (incl. OV) voor € 13.336, bijdrage gebiedsimpuls 50%. Deel is al in 2017 uitgevoerd, raming 2019 en verder wordt met een zelfde bedrag verlaagd.
- IGP N69 3.14 Bosverjonging Einderheide voor € 14.000, bijdrage gebiedsimpuls 50%. Uitvoering in 2018 en 2019, afschrijving vanaf 2020.
- IGP N69 3.1 Droge EVZ aanleggen voor € 64.000, bijdrage gebiedsimpuls 50%. Uitvoering in 2018 en 2019, afschrijving vanaf 2020.

In de jaarschrijven 2017 en 2018 was al rekening gehouden met 2 investeringen uit het integraal gebiedsplan N69:

- IGP N69 3.3 Fietspad Broekhovenseweg 2017
- IGP N69 6.3 Fietspad Westerhoven / Riethoven 2018

De geraamde bijdrage uit de gebiedsimpuls waren voorheen nog niet voor 50% van de kosten opgenomen. Op grond van de huidige inzichten worden de kosten voor 50 gecompenseerd. Dit betekent dat de raming van de inkomsten met respectievelijk € 37.500 en € 32.500 naar boven bijgesteld wordt.

De herijking van de jaarschrijven 2019 en verder wordt opgenomen in de begroting 2019.

Herinrichting kruising Neerrijt, Hoge Rijt, Rijt Luyksgestel

Het oorspronkelijke project komt te vervallen omdat er nieuwe inzichten zijn. Hiervoor wordt in de begroting 2019 een nieuw voorstel gedaan.

Uitvoeren nulplusmaatregelen N69 Westerhoven

In de 1^e Burap is aangegeven dat deze investering afgesloten kon worden. Nu blijkt dat de provinciale bijdrage hoger is dan voorzien en dat er nog enkele facturen zijn ontvangen in verband met afronding van het project. Na verwerking hiervan kan het krediet definitief afgesloten worden.

Openbare ruimte Terlostraat

De kosten voor de buitenruimte heeft de gemeente in 1^e instantie voor haar rekening genomen zodat werk efficiënt uitgevoerd kon worden. De afspraak met het schoolbestuur was dat deze doorberekend zouden worden. Dit is gebeurd.

Restant riolering jaarschijf 2016

De deelinvestering uit de jaarschijf 2016 ten behoeve het groot onderhoud vrijverval Weebosch/Luyksgestel is uitgevoerd en kan worden afgesloten.

De deelinvestering maatregelen wateroverlast Eijkereind Bergeijk is opgenomen in de nieuwe begroting 2019 voor de jaarschijf 2021. Dit als onderdeel van het project Herinrichting Eijkereind. De investering uit de jaarschijf 2016 kan daardoor vervallen.

Hiermee is de jaarschijf 2016 volledig afgesloten.

Restant riolering jaarschijf 2017

Ook de rioleringsmaatregelen jaarschijf 2017 betreffen een pakket aan maatregelen. We monitoren ook hier op uitvoering binnen het totaalbudget. Er vindt een budgetneutrale verschuiving plaats tussen de dealkredieten "Rioolvervangings Fazantlaan" en "Rioolvervangings / verbetering Vgrp 2017".

Overige af te sluiten kredieten

In de loop van 2018 zijn een aantal investeringen volledig afgewerkt en financieel afgewikkeld. Deze kunnen nu al worden afgesloten. Het betreft:

- Bedrijfswagen buitendienst 1
- Bedrijfswagen buitendienst 2
- Vervanging vervoersmiddelen
- Vervanging presentatiemiddelen
- Uitbreiding berging sporthal De Koolakkers
- Zonnepanelen gymzaal de Zonnestein

2.5 Actuele stand grondexploitatie

Conform de nota Grondbeleid worden de grondexploitatie twee keer per jaar geactualiseerd (begroting (t+1) en jaarrekening).

In onderstaande tabel zijn de cijfers weergegeven met peildata van de geactualiseerde calculaties in de begroting 2019.

De cijfers in onderstaande tabellen geven inzicht in het resultaat per exploitatie en de verwachte kosten en opbrengsten die per plan nog gerealiseerd moeten gaan worden.

Complex Bouwgrond in exploitatie	Opleverdatum		Contante waarde		Resultaat op eindwaarde (A)		Winstneming (B)		Resultaat per complex (incl. winstneming)	
	1-1-2018	1-7-2018	1-1-2018	1-7-2018	1-1-2018	1-7-2018	1-1-2018	1-7-2018	1-1-2018	1-7-2018
Bedragen x € 1.000										
Bucht-Oost	2020	2020	95	95	101	101	100	100	201	201
Tiliaans-Noord+II	2022	2022	499	499	551	551	477	477	1.028	1.028
Triloo	2023	2023	-2.254	-2.221	-2.538	-2.501	0	0	-2.538	-2.501
Terlo	2026	2026	-2.619	-2.286	-2.729	-2.292	0	0	-2.729	-2.292
Inbreiding Riethoven	2019	2019	-43	-43	-45	-45	0	0	-45	-45
St Servatius	2018	2019	113	113	115	117	105	105	219	222
Woonbos 1a	2020	2020	658	658	684	684	220	220	904	904
Uitbreiding Woonbos	2021	2021	1.214	1.214	1.314	1.314	194	194	1.508	1.508
Leemskuilen	2018	2018	98	98	100	100	2.813	2.813	2.913	2.913
Totaal in exploitatie			-2.239	-1.872	-2.446	-1.969	3.908	3.908	1.462	1.939

Complex Bouwgrond in exploitatie Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 1-1-2018	Geraamde kosten 2018	Geraamde opbrengsten 2018	Rente 2018	Geraamde boekwaarde 31-12-2018	Te maken kosten na 2018	Te realiseren opbrengsten na 2018	Rente na 2018
	a	b	c	d	e=a-b+c+d	f	g	h
Bucht-Oost	-208	6	366	-3	149	52	0	4
Tiliaans-Noord+II	-1.530	40	690	-23	-903	622	2.078	-2
Triloo	-4.140	76	807	-62	-3.471	137	1.318	-211
Terlo	-8.202	707	698	-123	-8.334	3.285	9.584	-256
Inbreiding Riethoven	195	125	0	3	73	120	0	1
St Servatius	-51	5	0	-1	-57	11	187	-1
Woonbos 1a	187	154	357	3	392	91	378	6
Uitbreiding Woonbos	-913	144	2.167	-14	1.097	582	742	57
Leemskuilen	158	60	0	2	100	0	0	0
Totaal in exploitatie	-14.504	1.318	5.085	-218	-10.955	4.900	14.286	-400

Vanaf 2017 is de zogenaamde "percentage of completion" (POC) methode van toepassing. Dit betekent dat jaarlijks bezien moet worden of er tussentijds winst moet worden genomen. Op basis van de actualisatie van de calculaties zal bij de jaarrekening 2018 mogelijk een tussentijdse winstgenomen moeten gaan worden van ca € 1,25 miljoen. Dit is uiteraard afhankelijk van de werkelijke uitgaven en opbrengsten in 2018.

Een gevolg van de POC methode is dat bij plannen waar een bijdrage aan de bestemmingsreserve ROL is voorzien er ook tussentijds een mutatie moet worden doorgevoerd in de reserve. Tot op heden hebben we de afdracht aan de bestemmingsreserve ROL altijd bij het afsluiten van een plan gestort. Door de systeemwijziging als gevolg van de POC methode zullen we jaarlijks een deel van de tussentijdse winst in de bestemmingsreserve ROL moeten verwerken. Dit op basis van de gerealiseerde verkopen in dat jaar. Dit zal in 2018 naar verwachting een omvang hebben van ca € 0,30 miljoen. Voor 2018 zal tevens een correctie als gevolg van de verkopen in de voorgaande jaren moeten worden doorgevoerd van ca € 0,35 miljoen. Van de tussentijdse winst zal daarmee naar verwachting ca € 0,65 miljoen naar de bestemmingsreserve ROL vloeien.

In de onderstaande tabel is een beknopte stand van zaken en een toelichting over de voortgang van de grondexploitatie opgenomen.

Toelichting gebruikte kleuren:

Rood : het project verloopt niet volgens planning/risico

Oranje : het project voldoet voor een belangrijk deel aan de planning/beperkt risico

Groen : het project voldoet aan de planning er zijn geen aandachtspunten ter verbetering/nauwelijks risico

Stand van zaken tot en met 1 ^e Burap 2018		Toelichting voortgang 2 ^e Burap 2018	
Bucht-Oost			
	Begrote opbrengst € 366.000		Geplande uitgifte 1.341 m ²
Er blijkt weinig belangstelling voor de drie vrije sector kavels in dit plan. Daarom is gekeken naar andere mogelijkheden en vindt een herverkaveling plaats naar geliberaliseerde of sociale huur. Het uitgeefbaar gebied verkleint hierdoor tot 1.344 meter, met als gevolg een lager resultaat. Hierdoor ontstaat echter ook ruimte voor groen en opvang van hemelwater. Uitgifte gepland in 2018. Looptijd 1 jaar verlengd tot 31-12-2020.		De gewijzigde verkaveling is opgenomen in het bestemmingsplan Woongebieden Oost en West dat in maart door de raad is vastgesteld. Met de ontwikkelaar is mondeling overeenstemming. De overeenkomst is aan de ontwikkelaar toegezonden. De concept-overeenkomst is aan de beoogde ontwikkelaar toegezonden.	
Tilliaans-Noord			
	Begrote opbrengst € 690.000		Geplande uitgifte: 2.527 m ²
De overeenkomst met een ontwikkelaar over de afname van 3.142 meter is ondertekend en begin 2017 verlengd. Er worden 13 starterswoningen en 5 seniorenwoningen ontwikkeld. De afname van het eerste bouwveld van 993 meter vindt binnenkort plaats.		De drie aan een ontwikkelaar verkochte bouwvelden zijn geleverd. Met een andere ontwikkelaar zijn gesprekken gaande over de bouw van sociale huurwoningen.	
Triloo			
	Begrote opbrengst € 807.000		Geplande uitgifte 1.813 m ²
Er is door de raad in februari 2017 aan Woningstichting de Zaligheden een eenmalige bijdrage beschikbaar gesteld voor de realisatie van 10 sociale huurwoningen. Het gaat om ongeveer 1.230 m ² . In de actualisering van het bestemmingsplan Trilo is met deze aanpassing rekening gehouden. Naar aanleiding van de bestemmingsplanprocedure is overleg gevoerd met buurtbewoners waaruit een aantal wensen voor aanpassing van het openbaar gebied naar voren zijn gekomen. Conform afspraak heeft ontwikkelaar de door hem gerealiseerde opbrengsten uit het project geïnvesteerd in afname van kavels.		Tegen het geactualiseerde bestemmingsplan is beroep ingesteld. De vergunning voor de bouw van huurwoningen is onherroepelijk. De wensenlijst van de bewoners is uitgevoerd. De ontwikkelaar heeft 16 vrijstaand / vrijstaand geschakelde woningen in verkoop genomen.	
Terlo			
	Begrote opbrengst € 698.000		Geplande uitgifte: 2.588 m ²
<ul style="list-style-type: none"> • Deelgebied zuidwest/noordwest <p>De verkoop van de 3^e fase is gestart. Een kavel daaruit is inmiddels separaat verkocht. Met de ontwikkelaar zijn gesprekken gaande over de afname van een volgende fase ten noorden van de bergingsvijver.</p> <p>Met een particuliere ontwikkelaar vindt overleg plaats om op enkele gemeentelijke kavels sociale en geliberaliseerde huurwoningen te realiseren. Indien dit tot resultaat leidt zal het bestemmingsplan hier nog op moeten worden aangepast.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Deelgebied zuidwest: <p>Aan de ontwikkelaar in dit deelgebied is een conceptovereenkomst voorgelegd voor voortzetting van de samenwerking in een 4^e fase in het noordwestelijk deel van Terlo. Met een andere ontwikkelaar wordt gesproken over de resterende gronden in het zuidwestelijk deel. Daarbij wordt ook gekeken naar een aanpassing van het programma ten behoeve van (geliberaliseerde) huurwoningen. De verkoop van vrije sector kavels blijft wat achter. In 2018 zijn inmiddels 2 overeenkomsten getekend en er is 1 optie verstrekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deelgebied noordwest <p>Er zijn gesprekken met ontwikkelaar over afname van de 4^e en 5^e fase. Onderdeel daarvan zullen ook een aantal sociale huurwoningen zijn. In beginsel is er overeenstemming bereikt. Deze wordt nu verder uitgewerkt in een overeenkomst.</p>	

Stand van zaken tot en met 1^e Burap 2018		Toelichting voortgang 2^e Burap 2018	
<ul style="list-style-type: none"> Deelgebied midden: Het bestemmingsplan is begin 2017 onherroepelijk geworden. De bouw van de school is gerealiseerd. Met Woningbelang is overeenstemming bereikt over de verkoop van grond t.b.v. de bouw van 13 sociale huurwoningen. Om de bouw mogelijk te maken is een korting op de grondprijs verleend. De bouwaanvraag is ingediend. Deelgebied oost: Voor het deelgebied ten oosten van het gemeenschapshuis wordt al geruime tijd overleg gevoerd met een ontwikkelaar die grondpositie heeft in dit gebied. De gesprekken met de ontwikkelaar en grondeigenaar worden voortgezet. 		<ul style="list-style-type: none"> Deelgebied midden Er is nog één kavel te koop. Het woonrijp maken kan in 2019 uitgevoerd worden. Deelgebied oost Er is aan de eigenaar in het kader van de onderhandelingen een eindvoorstel gedaan voor een andere verkaveling (weg meer naar het zuiden) en de bouw van 2 woningen op het achterblijvende perceel. 	
Inbreiding Riethoven		Begrote opbrengst € n.v.t.	Geplande uitgifte N.v.t.
De projectontwikkelaar heeft de resterende woningen / kavels in verkoop gebracht. Voor 8 woningen is een vergunning aangevraagd.		De resterende woningen zijn in aanbouw.	
St. Servatius		Begrote opbrengst € 0	Geplande uitgifte 0 m ²
Er is in beginsel overeenstemming met de aangrenzende eigenaar over de ontwikkeling van de tweede fase van dit gebied. De gebiedsonderzoeken zijn uitgevoerd, en het stedenbouwkundig plan is t.b.v. bescherming van te behouden bomen aangepast. Het bestemmingsplan zal in procedure worden gebracht.		De voortgang van de 2 ^e fase van dit plan wordt vertraagd vanwege de ligging binnen 2 km van een geitenhouderij.	
Woonbos 1a		Begrote opbrengst € 357.000	Geplande uitgifte 1.545 m ²
Voor 1 kavel is een optie welke op 1 juli 2017 is afgelopen. Inmiddels loopt er een nieuwe optie. Voor de laatste kavel is een afspraak met een architect c.q. ontwikkelaar om hier een dubbele bewoning mogelijk te maken, maar wel met de uitstraling van één woning. Het bestemmingsplan om dubbele woningen mogelijk te maken is in april 2018 vastgesteld. Hierbij neemt het totaal aan bouwmogelijkheden niet toe, het maximaal te bebouwen oppervlak en volume blijft gelijk.		Er zijn 2 kavels verkocht er is 1 kavel in optie) en er is een overeenkomst getekend.	
Uitbreiding Woonbos		Begrote opbrengst € 2.167.000	Geplande uitgifte 11.119 m ²
De grondexploitatie is in maart 2017 aangepast n.a.v. de noodzakelijke sanering van de stortplaats. Op 7 kavels zit inmiddels een optie. Daarnaast ziet de afspraak met de architect zoals genoemd onder Woonbos 1a, ook op enkele kavels in dit plan.		Het bestemmingsplan om duplexwoningen mogelijk te maken is vastgesteld. Er zijn 4 overeenkomsten getekend. Het betreft hier kavels waarvan met een ontwikkelaar is afgesproken om de bouw van zogenaamde duplexwoningen mogelijk te maken. Er zijn 3 opties en 3 kavels zijn verkocht.	
Leemskuilen		Begrote opbrengst € 0	Geplande uitgifte 0 m ²
De laatste kavel is in 2017 geleverd. Er is in voorliggende jaren al € 2.813.000 winst genomen. Het plan wordt in 2018 afgesloten.		Alle kavels zijn geleverd. Het woonrijp maken staat voor dit najaar gepland.	

Strategische grond: Waterlaat VI

In het kader van de wijziging in de BBV is deze ontwikkeling per 1 januari 2016 niet langer een Niet in exploitatie genomen grond (NIEGG) maar wordt deze gewaardeerd als zijnde Materieel vaste activa (MVA). Voor 1 januari 2020 moet bepaald worden of dit plan in exploitatie wordt genomen of dat de boekwaarde mogelijk afgewaardeerd moet worden tot de op dat moment geldende marktwaarde. In principe is er voor gekozen om het plan in exploitatie te nemen. De procedure daarvoor is opgestart.

2.6 Risicoparagraaf

Elk jaar vindt twee keer een actualisatie van de inventarisatie van de risico's plaats. Dit doen we bij de opstelling van de jaarstukken en de programmabegroting. In deze Burap wordt daarom hetzelfde overzicht opgenomen als in de begroting 2019. De doorrekening naar volgende jaren is daarop ook geactualiseerd.

Inventarisatie risico analyse

Omschrijving risico Bedragen x € 1.000	Kans	Af te dekken met:	1e burap 2018	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022
0. Taakveld Bestuur en ondersteuning								
a. Verkoop pachtgronden	Zeer gering	AR	25	25	25	25	25	25
b. Algemene uitkering: effect wijzigingen	Gering	AR	75	75	75	75	75	75
c. Vennootschapsbelasting	Gering	AR	31	38	25	25	25	25
6. Taakveld Sociaal domein								
d. 3 Decentralisaties	Waarschijnlijk	AR	175	175	175	175	175	175
7. Taakveld Volksgezondheid en milieu								
e. Sanering bodemverontreiniging	Waarschijnlijk	AR	50	50	50	50	50	50
f. Afvalinzameling	Hoog	AR	43	0	75	75	75	75
8. Taakveld VHRQSV								
g. Planschadeclaims actualisering bestemmingsplannen	Waarschijnlijk	AR	75	75	50	50	50	50
h. Risico's grondexploitatie	Hoog	AR grex	1.489	1.608	1.914	1.914	1.914	1.914
Organisatie/bedrijfsrisico								
i. Gewaarborgde geldleningen	Zeer gering	AR	85	200	60	0	0	0
j. Financieringsfunctie reserve	Waarschijnlijk	AR	25	25	25	25	25	25
Verbonden partijen								
k. GRSK / GGD / ODZOB / VRBZO / MRE	Waarschijnlijk	AR	193	180	89	89	89	89
Totaal			2.265	2.451	2.563	2.503	2.503	2.503

AR= Algemene Reserve, AR Grex = Algemene reserve risico grondexploitatie

Een uitgebreide toelichting op de risico's is opgenomen in de begroting 2019-2022 onder de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

3. Beleidsindicatoren

Overzicht beleidsindicatoren geactualiseerd op basis van Waarstaatjegemeente.nl per 14-8-2018. In de kolom "Bergeijk 2^e Burap 2018" zijn vervolgens de geactualiseerde gegevens opgenomen.

Taakveld 0

Indicator	Eenheid	Jaar laatste monitoring	Gemeenten < 25.000 (indicator)	Bergeijk (indicator 2018)	Bergeijk 2018	Bergeijk 1e burap 2018	Bergeijk 2e burap 2018
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2016	- *	5,1	5,1	5,2	5,2
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2016	- *	5,1	5,1	5,2	5,2
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2016	- *	480,7	500,4	480,7	480,7
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2016	- *	2,8	2,8	0,0	0,0
Overhead	% van totale lasten	2016	- *	13,0	13,0	12,3	12,3

* = Deze gegevens worden nog niet centraal ontsloten

Taakveld 1

Indicator	Eenheid	Jaar laatste monitoring	Gemeenten < 25.000 (indicator)	Bergeijk (indicator 2018)	Bergeijk 2018	Bergeijk 1e burap 2018	Bergeijk 2e burap 2018
Verwijzingen Halt van 12-17 jaar	Aantal per 10.000 jongeren	2017	110,0	141,2	141,2	141	99
Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	2014	0,4	0,7	0,7	0,7	0,7
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2017	?	0,5	0,5	?	0,5
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2017	3,0	1,9	1,9	3,6	3,6
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2017	?	2,7	2,7	?	2,5
Verielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2017	3,5	2,5	2,5	2,5	2,5

Taakveld 2

Indicator	Eenheid	Jaar laatste monitoring	Gemeenten < 25.000 (indicator)	Bergeijk (indicator 2018)	Bergeijk 2018	Bergeijk 1e burap 2018	Bergeijk 2e burap 2018
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	2015	7	15	12	15	15
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	2015	9	10	10	10	10

Taakveld 3

Indicator	Eenheid	Jaar laatste monitoring	Gemeenten < 25.000 (indicator)	Bergeijk (indicator 2018)	Bergeijk 2018	Bergeijk 1e burap 2018	Bergeijk 2e burap 2018
Functiemenging	%	2017	48	50,7	50,7	51,9	51,9
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2017	147,1	174,1	174,1	178,4	178,4

Taakveld 4

Indicator	Eenheid	Jaar laatste monitoring	Gemeenten < 25.000 (indicator)	Bergeijk (indicator 2018)	Bergeijk 2018	Bergeijk 1e burap 2018	Bergeijk 2e burap 2018
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2017	1	0	0	0	0
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2017	19	6,72	6,72	2,57	2,57
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2016	1,2	?	2,5	1,2	1,2

Taakveld 5

Indicator	Eenheid	Jaar laatste monitoring	Gemeenten < 25.000 (indicator)	Bergeijk (indicator 2018)	Bergeijk 2018	Bergeijk 1e burap 2018	Bergeijk 2e burap 2018
Niet sporters	%	2016	49,9	?	?	46,3	46,3

Taakveld 6

Indicator	Eenheid	Jaar laatste monitoring	Gemeenten < 25.000 (indicator)	Bergeijk (indicator)	Bergeijk 2018	Bergeijk 1e burap 2018	Bergeijk 2e burap 2018
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2017	627,9	680,1	680,1	718,9	718,9
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2015	0,8	0,45	0,45	0,45	0,45
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2015	3,5	2,44	2,44	2,44	2,44
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2017	66,8	68,2	68,2	68,2	68,6
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2015	1,0	1,29	0,4	1,29	1,29
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	2017	22,3	13	13	12,8	12,8
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2017	?	6	6	18,9	20,6
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2017	8,1	9,4	9,4	7,4	8,1
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2017	0,8	1,1	1,1	1	0,7
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2017	0,4	-	-	-	-
Clënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 1.000 inwoners	2017	44,0	37	37	44	46

Taakveld 7

Indicator	Eenheid	Jaar laatste monitoring	Gemeenten < 25.000 (indicator)	Bergeijk (indicator)	Bergeijk 2018	Bergeijk 1e burap 2018	Bergeijk 2e burap 2018
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2016	?	55	55	56	56
Herbruikbare elektriciteit	%	2016	35,8	2,1	10	0,1	3,5

Taakveld 8

Indicator	Eenheid	Jaar laatste monitoring	Gemeenten < 25.000 (indicator)	Bergeijk (indicator)	Bergeijk 2018	Bergeijk 1e burap 2018	Bergeijk 2e burap 2018
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2017	231,0	271	271	271	279
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2016	7,0	4,2	4,2	8,1	3,7
Demografische druk	%	2018	77,8	75,4	75,4	75,4	75,7
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2018	?	628	628	599	599
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2018	?	760	760	722	722